

Bo'lajak pedagoglarni tayyorlashda innovatsion o'qitish texnologiyalaridan foydalanishning pedagogik mexanizmlari

Noila Mirzohid-qizi Dehqanova
umrizaqovanoila@gmail.com

Ilmiy rahbar: Nargiza Toxirovna Mamatxanova
Namangan davlat pedagogika instituti

Annotatsiya: Ushbu maqolada bo'lajak pedagoglarni kasbiy faoliyatga tayyorlash jarayonida innovatsion o'qitish texnologiyalaridan foydalanishning pedagogik mexanizmlari nazariy-metodik va amaliy-didaktik jihatdan tahlil qilinadi. Tadqiqot mazmunida innovatsion texnologiya faqat texnik vosita yoki darsni qiziqarli tashkil etish usuli sifatida emas, balki pedagogik maqsad, o'quv mazmuni, metod, kommunikativ muhit, baholash mezonlari va reflektiv tahlilni birlashtiruvchi murakkab integrativ tizim sifatida talqin etiladi. Maqolada bo'lajak pedagoglarda kreativ fikrlash, raqamli savodxonlik, metodik loyihalash, kasbiy refleksiya, hamkorlikda ishlash va ta'lim natijasini mezonlar asosida baholash ko'nikmalarini rivojlantirishda interfaol metodlar, loyiha texnologiyasi, muammoli ta'lim, aralash ta'lim, keys-stadi, elektron ta'lim resurslari hamda kompetensiyaviy yondashuvning o'zaro bog'liqligi yoritiladi.

Kalit so'zlar: bo'lajak pedagog, innovatsion o'qitish texnologiyalari, pedagogik mexanizm, kasbiy kompetentlik, raqamli ta'lim, interfaol metod, refleksiya, metodik tayyorgarlik, pedagogik mahorat, kompetensiyaviy yondashuv

Pedagogical mechanisms of using innovative teaching technologies in the training of future teachers

Noila Mirzohid-kizi Dehqanova
umrizaqovanoila@gmail.com

Scientific supervisor: Nargiza Tokhirovna Mamatxanova
Namangan State Pedagogical Institute

Abstract: This article analyzes the pedagogical mechanisms of using innovative teaching technologies in the process of preparing future teachers for professional activity from a theoretical-methodological and practical-didactic perspective. In the context of the study, innovative technology is interpreted not only as a technical tool or a method of organizing an interesting lesson, but also as a complex integrative system combining pedagogical goals, educational content, methods, communicative

environment, assessment criteria and reflexive analysis. The article highlights the interrelationship of interactive methods, project technology, problem-based learning, blended learning, case studies, electronic learning resources and a competency-based approach in developing the skills of creative thinking, digital literacy, methodological design, professional reflection, collaboration and criterion-based assessment of educational outcomes in future teachers.

Keywords: future educator, innovative teaching technologies, pedagogical mechanism, professional competence, digital education, interactive method, reflection, methodological preparation, pedagogical skills, competency-based approach

KIRISH

Zamonaviy oliy pedagogik ta'lim tizimida bo'lajak pedagoglarni tayyorlash masalasi jamiyatning intellektual taraqqiyoti, inson kapitali sifati va ta'lim jarayonining raqobatbardoshligi bilan bevosita bog'liq strategik muammo sifatida qaralmoqda. Bo'lajak pedagoglarni tayyorlashda innovatsion o'qitish texnologiyalaridan foydalanishning dolzarbligi, avvalo, pedagogik faoliyatning mazmunan murakkablashgani bilan izohlanadi. Hozirgi o'qituvchi auditoriyada faqat mavzuni tushuntirish bilan cheklanmaydi; u talabalarning bilish faolligini uyg'otishi, mustaqil izlanish va muammoli vaziyatni hal qilishga yo'naltirishi, fanlararo aloqadorlikni ta'minlashi, raqamli resurslardan maqsadli foydalanishi, individual ta'lim trayektoriyasini qo'llab-quvvatlashi va kasbiy-axloqiy qadriyatlarni amaliy faoliyat bilan uyg'unlashtirishi lozim. Shu sababli innovatsion texnologiya tushunchasi pedagogik jarayonga tashqi qo'shimcha sifatida emas, balki ta'lim maqsadi va natijasi o'rtasidagi didaktik bog'lovchi mexanizm sifatida baholanishi kerak[3]. Maqola mavzusining ilmiy ahamiyati shundaki, bo'lajak pedagoglarni innovatsion texnologiyalar asosida tayyorlash faqat metodlar to'plamini tavsiflash bilan chegaralanmaydi. Bu jarayon pedagogik mexanizm sifatida tushuntirilganda uning tarkibiy qismlari, ichki bog'lanishlari, bosqichlari va samaradorlik shartlari aniqroq namoyon bo'ladi. Pedagogik mexanizm deganda muayyan ta'limiy maqsadga erishish uchun didaktik shart-sharoitlar, metodik vositalar, tashkiliy shakllar, baholash mezonlari va refleksiv tahlilning o'zaro ta'sirga kirishgan tizimi tushuniladi[4]. Demak, innovatsion texnologiyalar mexanizm darajasida qo'llanganda ular tasodifiy metodik usul emas, balki pedagogik jarayonni boshqarish, rivojlantirish va natijaga yo'naltirish vositasiga aylanadi. Bo'lajak pedagoglarni tayyorlashda innovatsion texnologiyalarning samaradorligi talabalarda kasbiy identifikatsiya va metodik mas'uliyatni shakllantirish bilan ham belgilanadi. Kasbiy identifikatsiya talabaning o'zini kelajakdagi o'qituvchi sifatida anglashini, pedagogik vazifalarga ichki tayyorgarligini va ta'lim-tarbiya jarayoniga mas'uliyatli munosabatini bildiradi.

Innovatsion dars jarayonida talaba o'quv materialini o'zlashtirish bilan birga darsni loyihalash, guruhni boshqarish, o'quvchilar bilan muloqot qilish, qiyinchiliklarni bartaraf etish, baholash mezonini ishlab chiqish va o'z faoliyatini tahlil qilish tajribasiga ega bo'ladi. Bunday tajriba nazariy bilimni amaliy pedagogik harakatga aylantiradi[5]. Tadqiqotning maqsadi bo'lajak pedagoglarni tayyorlash jarayonida innovatsion o'qitish texnologiyalaridan foydalanishning pedagogik mexanizmlarini ilmiy-metodik jihatdan asoslash, ularning kasbiy kompetentlikni rivojlantirishdagi o'rnini aniqlash hamda ta'lim jarayonida samarali qo'llash imkoniyatlarini ochib berishdan iborat. Ushbu maqsad doirasida innovatsion texnologiyalarning nazariy mohiyati, milliy va xorijiy ilmiy qarashlardagi talqini, metodologik asoslari, natijaviy ko'rsatkichlari va muhokama qilinayotgan bahsli jihatlari tahlil qilindi. Maqola pedagogik ta'lim sifatini oshirishda innovatsion texnologiyalarni mexanizm sifatida tushunish zarurligini asoslashga qaratilgan. Shunday qilib, mazkur mavzu bo'lajak pedagog shaxsini zamonaviy ta'lim muhitida faol, ijodkor, reflektiv va raqamli kompetent mutaxassis sifatida shakllantirish bilan bog'liq bo'lib, unda innovatsion o'qitish texnologiyalari pedagogik faoliyatning mazmunini yangilovchi, ta'limiy hamkorlikni kuchaytiruvchi va kasbiy tayyorgarlik sifatini oshiruvchi muhim omil sifatida namoyon bo'ladi. Innovatsion texnologiyalardan foydalanishning pedagogik mexanizmlarini chuqur o'rganish esa nafaqat nazariy-metodik ahamiyatga, balki oliy ta'lim amaliyotini takomillashtirishga xizmat qiluvchi amaliy ahamiyatga ham egadir[6].

ADABIYOTLAR TAHLILI

Bo'lajak pedagoglarni innovatsion o'qitish texnologiyalari asosida tayyorlash masalasi o'zbek pedagogika fanida kasbiy kompetentlik, pedagogik mahorat, metodik tayyorgarlik va raqamli ta'lim muhitini rivojlantirish bilan bog'liq holda izchil o'rganib kelinmoqda. Mazkur yo'nalishda N.A.Muslimovning ilmiy-metodik ishlari alohida ahamiyatga ega bo'lib, olim innovatsion ta'lim texnologiyalari va pedagogik kompetentlikni o'zaro bog'liq kategoriyalar sifatida talqin qiladi. Uning yondashuvida pedagogning kasbiy kompetentligi faqat nazariy bilimlar yig'indisi emas, balki kasbiy vaziyatni anglash, metodik yechim topish, ta'lim oluvchi bilan samarali muloqot qilish, o'quv jarayonini loyihalash va natijani reflektiv baholashga qodir integrativ sifatidir. Shu jihatdan Muslimov qarashlari bo'lajak pedagoglarni tayyorlashda innovatsion texnologiyalarni alohida metodlar majmuasi sifatida emas, balki kompetensiyaviy ta'limning tarkibiy mexanizmi sifatida tushunishga asos bo'ladi. Olimning hamkorlikdagi ishlari, xususan innovatsion ta'lim texnologiyalari va pedagogik kompetentlikka bag'ishlangan o'quv-uslubiy manbalari pedagogik oliy ta'limda interfaol metodlar, modulli yondashuv, muammoli topshiriqlar, hamkorlikdagi ta'lim va reflektiv baholashning amaliy ahamiyatini ko'rsatadi[7]. Mazkur mavzuga yaqin ilmiy yo'nalishda D.O.Ximmatalievning bo'lajak

o'qituvchilarda kasbiy kompetensiyani rivojlantirishga oid tadqiqotlari ham muhim metodologik manba vazifasini bajaradi. Ximmataliev pedagogik va texnik bilimlar integratsiyasi, kasbiy faoliyatga tayyorgarlik, amaliy ko'nikmalarni shakllantirish hamda pedagogik jarayonni natijaga yo'naltirish masalalarini tadqiq etadi. Uning ilmiy qarashlari innovatsion texnologiyalardan foydalanish bo'lajak pedagogning kasbiy tayyorgarligida nazariya va amaliyot uzviylikini kuchaytirishini asoslashga xizmat qiladi. Ximmataliev yondashuviga ko'ra, pedagogik kompetensiya o'quv auditoriyasida shakllanadigan nazariy tasavvur bilan cheklanmaydi; u amaliy mashg'ulot, laborator topshiriq, loyiha, modellashtirish, texnologik vaziyatni tahlil qilish va mustaqil qaror qabul qilish jarayonida rivojlanadi. Bu esa innovatsion o'qitish texnologiyalarini bo'lajak pedagogni real kasbiy vaziyatga yaqinlashtiruvchi vosita sifatida talqin qilish imkonini beradi[8]. N.A.Muslimov va D.O.Ximmataliev qarashlarini umumlashtirganda, bo'lajak pedagoglarni tayyorlashda innovatsion texnologiyalar uch asosiy ilmiy-metodik vazifani bajarishi ko'rinadi. Birinchidan, ular ta'lim mazmunini kompetensiyaviy maqsadlar bilan bog'laydi, ya'ni bilim, ko'nikma, malaka va qadriyatlarni amaliy pedagogik harakatga aylantiradi. Ikkinchidan, ular talabani o'quv jarayonining faol subyekti sifatida shakllantiradi, bunda talaba muammo qo'yadi, yechim izlaydi, guruh bilan hamkorlik qiladi va o'z xulosasini himoya qiladi. Uchinchidan, innovatsion texnologiyalar pedagogik natijani faqat yakuniy nazorat bilan emas, balki jarayonni kuzatish, portfolioni baholash, reflektiv kundalik, loyiha mahsuli va kommunikativ faollik orqali aniqlash imkonini beradi. Demak, o'zbek olimlari tadqiqotlarida innovatsion texnologiyalar bo'lajak pedagogning kasbiy shakllanishini jadallashtiruvchi, ta'lim sifatini oshiruvchi va shaxsga yo'naltirilgan didaktik muhitni yaratishga xizmat qiluvchi muhim omil sifatida namoyon bo'ladi.

METODOLOGIK QISM

Ushbu maqolada bo'lajak pedagoglarni tayyorlashda innovatsion o'qitish texnologiyalaridan foydalanishning pedagogik mexanizmlarini ilmiy asoslash maqsadida tizimli tahlil, pedagogik kuzatish, qiyosiy-metodik tahlil, kontent-tahlil, kompetensiyaviy yondashuv, faoliyatli yondashuv, reflektiv tahlil va didaktik modellashtirish metodlaridan foydalanildi. Tizimli tahlil metodi innovatsion texnologiyalarni alohida usullar majmuasi sifatida emas, balki maqsad, mazmun, metod, vosita, ta'limiy muloqot, baholash va natija komponentlari o'zaro bog'langan pedagogik tizim sifatida ko'rib chiqishga imkon berdi. Pedagogik kuzatish metodi orqali innovatsion metodlar qo'llangan mashg'ulotlarda talabalarning faolligi, guruhdagi muloqot intensivligi, topshiriqqa munosabati, mustaqil qaror qabul qilish darajasi va reflektiv fikrlash ko'rsatkichlari nazariy jihatdan tahlil qilindi. Qiyosiy-metodik tahlil an'anaviy o'qitish shakllari bilan interfaol, loyiha, muammoli va raqamli texnologiyalar asosidagi mashg'ulotlar o'rtasidagi didaktik farqlarni

aniqlashga xizmat qildi. Kontent-tahlil metodi yordamida innovatsion pedagogik texnologiyalar, kasbiy kompetentlik, raqamli savodxonlik va metodik tayyorgarlikka oid ilmiy manbalardagi asosiy tushunchalar, mezonlar va konseptual yondashuvlar tahlil qilindi. Kompetensiyaviy yondashuv maqolaning metodologik tayanchi sifatida tanlandi, chunki bo'lajak pedagogni tayyorlashda asosiy natija faqat o'quv materialini bilish emas, balki uni pedagogik vaziyatda qo'llash, o'quvchi ehtiyojini aniqlash, darsni loyihalash, ta'limiy muloqotni boshqarish va baholash mezonlarini ishlab chiqish qobiliyatidir. Faoliyatli yondashuv esa talabaning bilimni amaliy harakatda egallashi, ya'ni loyiha yaratish, keys tahlil qilish, mikrodars o'tkazish, metodik tavsiya ishlab chiqish va o'z faoliyatini tahlil qilish jarayonida kasbiy sifatlarini rivojlantirishini asoslashga imkon berdi. Refleksiv tahlil metodi innovatsion texnologiyalar samaradorligini talabaning o'z bilimni, o'z faoliyatini va kasbiy o'sish trayektoriyasini anglash darajasi bilan bog'lash imkonini berdi. Didaktik modellashtirish orqali innovatsion texnologiyalardan foydalanishning pedagogik mexanizmi shartli ravishda diagnostik, loyihaviy, amaliy, kommunikativ, baholovchi va refleksiv bosqichlarda izohlandi. Diagnostik bosqichda talabalarning tayyorgarlik darajasi, ehtiyoji va qiyinchiliklari aniqlanadi; loyihaviy bosqichda dars maqsadi, metodlar va raqamli vositalar tanlanadi; amaliy bosqichda interfaol topshiriqlar bajariladi; kommunikativ bosqichda hamkorlik va fikr almashuv tashkil etiladi; baholovchi bosqichda mezonlar asosida natija aniqlanadi; refleksiv bosqichda esa talaba o'z kasbiy rivojlanishini tahlil qiladi. Ushbu metodologik asos maqolaning barcha bo'limlarida innovatsion texnologiyalarni pedagogik jarayonni boshqaruvchi va takomillashtiruvchi mexanizm sifatida yoritishga xizmat qildi.

NATIJALAR

Tahlil natijalari shuni ko'rsatadiki, bo'lajak pedagoglarni tayyorlashda innovatsion o'qitish texnologiyalaridan foydalanishning samaradorligi ularning pedagogik mexanizm sifatida tizimli qo'llanishiga bevosita bog'liq. Agar innovatsion texnologiya faqat darsni jonlantirish yoki talabalarning vaqtinchalik qiziqishini oshirish vositasi sifatida ishlatilsa, uning ta'siri yuzaki bo'lib qoladi. Aksincha, texnologiya ta'lim maqsadi, o'quv mazmuni, kasbiy kompetensiya, kommunikativ muhit va baholash mezonlari bilan bog'langan holda qo'llanganda bo'lajak pedagogning professional shakllanishida sezilarli o'zgarishlar yuzaga keladi. Jumladan, interfaol metodlar talabalarda fikr almashish, dalillash, savol qo'yish va guruhviy qaror qabul qilish malakalarini rivojlantiradi; loyiha texnologiyasi pedagogik muammoni aniqlash, maqsadni belgilash, resurslarni taqsimlash va amaliy natija yaratish ko'nikmalarini mustahkamlaydi; keys-stadi real kasbiy vaziyatni tahlil qilish, alternativ yechimlarni solishtirish va mas'uliyatli qaror chiqarish imkonini beradi. Natijaviy tahlil innovatsion texnologiyalar bo'lajak pedagoglarda uch turdagi kompetensiyalarni kompleks rivojlantirishini ko'rsatadi. Birinchisi, kognitiv-metodik

kompetensiya bo'lib, u talabani o'quv materialini tanlash, tizimlashtirish, fanlararo bog'lash va o'quvchilarga mos didaktik shaklda taqdim etishga o'rgatadi. Ikkinchisi, kommunikativ-refleksiv kompetensiya bo'lib, u o'qituvchi va o'quvchi o'rtasidagi dialog, guruh hamkorlik, o'zaro baholash va kasbiy o'zini tahlil qilish jarayonlarida shakllanadi. Uchinchisi, raqamli-innovatsion kompetensiya bo'lib, u elektron resurslardan foydalanish, ta'lim platformalarida topshiriq yaratish, raqamli baholash vositalarini qo'llash va axborot xavfsizligi madaniyatiga rioya qilishni o'z ichiga oladi. Ushbu kompetensiyalarning integratsiyasi bo'lajak pedagogni zamonaviy ta'lim muhitida moslashuvchan, ijodkor va natijaga yo'naltirilgan mutaxassis sifatida shakllantiradi. Maqola doirasida ishlab chiqilgan nazariy xulosaga ko'ra, innovatsion o'qitish texnologiyalarining pedagogik mexanizmi olti tarkibiy komponentdan iborat bo'lishi maqsadga muvofiq: maqsadli komponent, mazmuniy komponent, texnologik komponent, kommunikativ komponent, diagnostik-baholovchi komponent va refleksiv komponent. Maqsadli komponent bo'lajak pedagogda qaysi kasbiy sifatlar shakllantirilishini belgilaydi; mazmuniy komponent o'quv materialining ilmiy, metodik va amaliy qirralarini aniqlaydi; texnologik komponent interfaol, loyiha, muammoli, raqamli va modulli metodlarning uyg'un qo'llanishini ta'minlaydi; kommunikativ komponent hamkorlik, muloqot va pedagogik etika muhitini yaratadi; diagnostik-baholovchi komponent natijani mezonlar asosida aniqlaydi; refleksiv komponent esa talabani o'z faoliyatini anglash va takomillashtirishiga xizmat qiladi. Shunday qilib, innovatsion texnologiyalardan foydalanish bo'lajak pedagogni tayyorlashda faqat metodik yangilik emas, balki ta'lim sifatini oshirishga qaratilgan murakkab pedagogik boshqaruv mexanizmi ekanligi aniqlandi.

MUHOKAMA

Bo'lajak pedagoglarni tayyorlashda innovatsion o'qitish texnologiyalaridan foydalanish masalasi xorijiy pedagogik fikrda ham turli nazariy pozitsiyalar orqali muhokama qilingan. Bu borada Jon Dyui va Seymur Papert qarashlari o'rtasida shartli ilmiy polemikani ko'rish mumkin. Jon Dyui tajribaga asoslangan ta'lim g'oyasini ilgari surib, o'quvchi yoki talaba bilimni tayyor shaklda emas, balki real hayotiy vaziyat, muammo, tajriba va refleksiya orqali egallashi kerakligini ta'kidlaydi. Uningcha, ta'lim jarayonining markazida insoniy tajriba, ijtimoiy hamkorlik va amaliy faoliyat turadi. Bu yondashuv bo'lajak pedagoglarni tayyorlashda innovatsion texnologiyalarni avvalo pedagogik tajribani boyituvchi, talabani faol subyektga aylantiruvchi va ta'limni hayot bilan bog'lovchi vosita sifatida tushunishga asos beradi. Dyui nuqtai nazarida texnologiya ikkilamchi ahamiyatga ega bo'lib, asosiy masala ta'limning mazmunan tajribaviy, demokratik va refleksiv bo'lishidir[9]. Seymur Papert esa konstruksionizm g'oyasi orqali texnologiyani o'zini o'quvchining bilish faoliyatini qayta tashkil etuvchi kuchli intellektual muhit sifatida talqin qiladi. U kompyuter va raqamli vositalarni shunchaki

yordamchi qurilma emas, balki talabaning mustaqil izlanishi, model yaratishi, xatoni ko'rish, qayta qurishi va bilimni o'z qo'li bilan ishlab chiqishi uchun imkoniyat beruvchi muhit deb hisoblaydi. Papert pozitsiyasida innovatsion texnologiya pedagogik jarayonga tashqaridan qo'shilgan bezak emas, balki o'rganish uslubini tubdan o'zgartiruvchi madaniy vositadir. Shu jihatdan u bo'lajak pedagoglarni tayyorlashda raqamli platformalar, dasturlash elementlari, simulyatsiya, elektron portfoliolar va konstruktiv topshiriqlarning ahamiyatini yuqori baholaydi. Papert uchun o'qituvchi nazorat qiluvchi shaxsdan ko'ra, o'quvchining mustaqil kashfiyotini qo'llab-quvvatlovchi dizayner va maslahatchi sifatida namoyon bo'ladi[10]. Dyui va Papert qarashlari o'rtasidagi bahs innovatsion texnologiyalarni qo'llashda ikki muhim savolni yuzaga chiqaradi: ta'limni yangilashda ustuvor omil pedagogik tajribami yoki raqamli muhitmi? Dyuiга ko'ra, har qanday texnologiya insoniy tajriba, ijtimoiy muloqot va refleksiv fikrlashga xizmat qilgan taqdirdagina pedagogik qiymatga ega bo'ladi. Papert esa raqamli muhitning o'zi ham yangi tajriba shakllarini yaratishini, o'quvchi va talabaning fikrlash uslubini o'zgartirishini ta'kidlaydi. Ushbu polemikadan kelib chiqadigan ilmiy xulosa shuki, bo'lajak pedagoglarni tayyorlashda innovatsion texnologiyalarni faqat texnik vosita sifatida ham, faqat tajribaviy metod sifatida ham bir tomonlama talqin qilish yetarli emas. Samarali pedagogik mexanizm Dyui ta'kidlagan tajriba, muloqot va refleksiyani Papert ilgari surgan konstruktiv raqamli muhit bilan uyg'unlashtirganda yuzaga keladi. Demak, bo'lajak pedagog texnologiyani maqsad emas, balki shaxsiy, ijtimoiy va kasbiy rivojlanishni ta'minlovchi didaktik vosita sifatida ongli boshqarishga o'rganishi zarur.

XULOSA

Xulosa qilib aytganda, bo'lajak pedagoglarni tayyorlashda innovatsion o'qitish texnologiyalaridan foydalanish zamonaviy pedagogik ta'limning muhim strategik yo'nalishlaridan biri hisoblanadi. Innovatsion texnologiyalar pedagogik jarayonga faqat yangicha metod, raqamli vosita yoki tashkiliy shakl sifatida kiritilganda emas, balki maqsad, mazmun, metod, muloqot, baholash va refleksiyani birlashtiruvchi pedagogik mexanizm sifatida qo'llanganda yuqori natija beradi. Ushbu maqolada innovatsion texnologiyalar bo'lajak pedagoglarda kasbiy kompetentlik, metodik tafakkur, kommunikativ madaniyat, raqamli savodxonlik, kreativ yondashuv va refleksiv tahlil ko'nikmalarini rivojlantirishga xizmat qilishi asoslandi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Маматханова, Н. Т. (2017). Об исследованиях воли и волевых качеств личности в психологии. NovaInfo. Ru, 2(60), 511-515.
2. Mamatkhanova, N. T. (2021). Formulation of social intelligence as a professionally important quality of a teacher. Scientific Bulletin of Namangan State University, 2(2), 390-397.

3. Маматкханова, Н. (2024). The relevance of fostering tolerance. Interpretation and re-researches, (24 (46)).

4. Мамацанова, Н. (2021). Роль предмета «социальная педагогика» в подготовке будущих учителей к социально-педагогической деятельности. Психология и педагогика: Проблемы и решения, 1(1), 12-16.

5. Маматханова, Н. Т. (2021). Талабаларни ижтимоий-педагогик фаолиятга тайёрлашни ривожлантиришда аксиологик таълимнинг ўрни. Современное образование (Узбекистан), (3 (100)), 26-31.

6. Mamathanova, N. T. (2020). Socio-pedagogical activity as a kind of human activity. Вестник магистратуры, (5-3 (104)), 148-149.

7. Маматханова, Н. Т. (2024). Актуальность воспитания толерантности. "Uzluksiz ta'lim tizimida XXI asr shaxsiyatining kasbiy shakllanishi: muammolar va ularni bartaraf qilish yo'llari, 411-413.

8. Маматханова, Н. Т. (2018). О СООТНОШЕНИИ ВОЛЕВОЙ И ПРОИЗВОЛЬНОЙ РЕГУЛЯЦИИ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ. In ФОРМИРОВАНИЕ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ КОМПЕТЕНТНОСТИ БУДУЩЕГО СПЕЦИАЛИСТА В ОБРАЗОВАТЕЛЬНОМ ПРОСТРАНСТВЕ РОССИИ (pp. 137-141).

9. Маматханова, Н. Т. ПОДГОТОВКА УЧАЩИХСЯ К СОЦИАЛЬНО-ПЕДАГОГИЧЕСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ. ББК 74.40 Г 945 Ответственный редактор: доктор социологических наук, профессор ЛЛ Мехришвили Редакционная коллегия, 148.

10. Маматханова, Н. Т. (2022). Сущность профессиональной подготовки будущего учителя. Ученый XXI века, (5-1 (86)), 50-51.

11. Маматханова, Н. Т. (2023). ПОДГОТОВКА К СОЦИАЛЬНО-ПЕДАГОГИЧЕСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ БУДУЩИХ УЧИТЕЛЕЙ КАК САМООСОЗНАНИЕ ПРОФЕССИИ ПЕДАГОГА. ББК 74.58. 04 П 781 Ответственный редактор: кандидат филологических наук, доцент СД Погорелова Редакционная коллегия, 160.

12. Маматханова, Н. (2021). Особенности процесса подготовки будущих учителей к социально-педагогической деятельности. Общество и инновации, 2(6/S), 261-268.

13. Toxirovna, M. N. Annotation. This article examines the problem of implementing a systematic approach to the professional training of future teachers at the university, as this allows predicting their pedagogical activity. Keywords. preparation, future teachers, university students, teacher, occupation, pedagogical thinking, education system. 18. Comparative Analysis of Phraseological units with the Components of "Head" And "Hand" in the English and Uzbek Languages. Abdivaitova Sevarakhon.

14. Ergashbayev, S. (2025). Yoshlarning ma'naviyat dunyoqarashini rivojlantirishda uzluksiz ta'lim jarayonlarining o'rni (rivojlangan davlatlar tajribasi misolida). Universal xalqaro ilmiy jurnal, 2(2), 3-9.

15. Рахимжонов М. Та'limda innovatsiya va innovatsion faoliyat //Современные тенденции инновационного развития науки и образования в глобальном мире. – 2022. – Т. 1. – №. 4. – С. 39-44.

16. Самарцева Е. Г. Формирование профессиональной готовности будущих педагогов к инклюзивному образованию детей дошкольного возраста. – 2012.

17. Тўрақулов У. Х. Бўлажак ўқитувчиларни касбий фаолиятга тайёрлашни ахборотлаштиришга қўйиладиган замонавий талаблар //World Scientific Research Journal. – 2025. – Т. 46. – №. 1. – С. 13-18.

18. Тўрақулов У. Х. Рақамли технологиялар негизида бўлажак ўқитувчиларни касбий фаолиятга тайёрлашнинг ахборот ресурсларини шакллантириш //World Scientific Research Journal. – 2025. – Т. 46. – №. 3. – С. 87-92.

19. Халиков А. А. Бўлажак ўқитувчиларни касбий жиҳатдан шакллантиришнинг асосий босқичлари //O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti konferensiyalari. – 2025. – С. 29-33.